

Milieueffectrapportage

150

Melkveehouderij en
bloembollenkwekerij
– Sint-Michielsgestel

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

14 augustus 2013, nr. 201200806/1/A4,

ECLI:NL:RVS:2013:698

(mr. Van Kreveld, mr. Timmerman-Buck, mr. Koppen)

Noot S.M. van Velsen

Melkrundveehouderij. Bloembollenkwekerij. M.e.r.-beoordeling. Milieuvergunning. Milieueffectrapport.

[Besluit m.e.r. Bijlage, C 14 en D 14]

Op 29 november 2011 heeft het college van burgemeester en wethouders van Sint-Michielsgestel een oprichtingsvergunning verleend voor een melkveehouderij met daarnaast een bloembollenkwekerij met logies en ontbijt. Een appellant voert aan dat ten onrechte geen milieueffectrapport (MER) is gemaakt dan wel een m.e.r.-beoordeling is verricht. Volgens hem hadden de aard en omvang van de activiteiten van de veehouderij in samenhang gezien met het volgens hem milieubelastende karakter van de activiteiten van de bloembollenkwekerij en het op het terrein van de inrichting aanwezige spoelbassin, aanleiding moeten geven tot het opstellen van een MER.

De Afdeling bestuursrechtspraak beziet de aangevraagde activiteiten in het licht van het Besluit m.e.r. (oud, zoals geldend voor 1 april 2011) en komt tot de conclusie dat de activiteiten van de inrichting niet tot één van de categorieën van activiteiten behoren die in de onderdelen C en D van

het Besluit zijn aangewezen. Met betrekking tot één of meer van de aangevraagde activiteiten van de inrichting geldt geen m.e.r.-plicht dan wel een m.e.r.-beoordelingsplicht.

De Afdeling verklaart het beroep van één appellant ongegrond en het beroep van de andere appellant op andere gronden dan m.e.r.-gronden, gegrond en vernietigt het besluit.

Uitspraak in het geding tussen:

1. [appellant sub 1], wonend te Sint-Michielsgestel,
2. [appellant sub 2], wonend te Sint-Michielsgestel, en

het college van burgemeester en wethouders van Sint-Michielsgestel, verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 29 november 2011 heeft het college een vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer verleend voor het oprichten en in werking hebben van een melkrundveehouderij met daarnaast een bloembollenkwekerij met logies en ontbijt op het perceel [locatie 1] te Sint-Michielsgestel.

Tegen dit besluit hebben [appellant sub 1] en [appellant sub 2] beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend. [appellant sub 1] heeft een nader stuk ingediend. De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 2 april 2013, waar (...; red.).

Overwegingen

Overgangsrecht Wabo

1. Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) in werking getreden. Bij de invoering van deze wet is een aantal andere wetten gewijzigd. Uit het overgangsrecht, zoals dat is opgenomen in artikel 1.2, tweede lid, van de Invoeringswet Wabo, volgt dat de wetwijzigingen niet van toepassing zijn op dit geding, omdat de aanvraag om een vergunning voor de inwerkingtreding van de Wabo is ingediend. In deze uitspraak worden dan ook de wetten aangehaald, zoals zij luiden voordat zij bij invoering van de Wabo werden gewijzigd.

Intrekking beroep [appellant sub 2]

2. [appellant sub 2] heeft ter zitting te kennen gegeven dat zijn beroep zich beperkt tot het aan de vergunning verbonden voorschrift 2.15. Voor het overige heeft hij zijn beroep ingetrokken.

Ontvankelijkheid

3. Het college voert aan dat het beroep van [appellant sub 1] niet-ontvankelijk is voor zover het de grond betreft dat ten onrechte geen milieueffectrapport is opgesteld.

3.1. Ingevolge artikel 6:13 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), voor zover hier van belang, kan geen beroep worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen als bedoeld in artikel 3:15 naar voren heeft gebracht.

Uit artikel 6:13 vloeit voort dat een belanghebbende geen beroep kan instellen tegen onderdelen van een besluit waarover hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht, tenzij het niet naar voren brengen van een zienswijze hem redelijkerwijs niet kan worden verweten.

De beroepsgrond betreffende het milieueffectrapport heeft geen betrekking op voor de toepassing van artikel 6:13 van de Awb te onderscheiden besluitonderdelen. Reeds daarom staat deze bepaling er niet aan in de weg dat deze grond eerst in beroep wordt aangevoerd. Er bestaat dan ook geen grond het beroep op dit punt niet-ontvankelijk te verklaren.

Milieueffectrapport

4. [appellant sub 1] betoogt dat ten onrechte geen milieueffectrapport is opgesteld dan wel geen beoordeling is gemaakt of een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Volgens hem hadden de aard en de omvang van de activiteiten van de veehouderij in samenhang bezien met het, naar zijn stellen, milieubelastende karakter van de activiteiten van de bloembollenkwekerij en het op het terrein van de inrichting aanwezige speelbassin, aanleiding moeten geven tot het opstellen van een milieueffectrapport.

4.1. Ingevolge artikel 7.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer worden bij algemene maatregel van bestuur de activiteiten aangewezen:

- a. die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu;
- b. ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of zij vanwege de bijzondere omstandigheden waaronder zij worden ondernomen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

Ingevolge het derde lid worden terzake van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder a, de categorieën van besluiten aangewezen bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Ingevolge het vierde lid worden terzake van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b, de categorieën van besluiten aangewezen in het kader waarvan het bevoegd gezag krachtens de artikelen 7.17 of 7.19 moet beoordelen of die activiteiten de in dat onderdeel bedoelde gevolgen hebben, en indien dat het geval is, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Ingevolge artikel 2, eerste lid, van het Besluit milieueffectrapportage 1994, zoals dat luidde vóór 1 april 2011 (hierna: het Besluit mer (oud)) worden als activiteiten als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder a, van de Wet milieubeheer aangewezen de activiteiten die behoren tot een categorie die in onderdeel C van de bijlage is omschreven.

Ingevolge artikel 2, tweede lid, van het Besluit mer (oud) worden als activiteiten als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer aangewezen de activiteiten die behoren tot een categorie die in onderdeel D van de bijlage is omschreven.

De aangevraagde activiteiten betreffen het houden van rundvee, het opslaan van meststoffen, het opslaan van dieselolie, het opslaan van meng- en ruwvoer voor het rundvee, het opslaan van gewasbeschermingsmiddelen, het opslaan van reinigingsmiddelen, het opslaan van diergeneesmiddelen, het reinigen en verwerken van bloembollen en het in werking hebben van een zogenoemde logies en ontbijt.

Deze activiteiten van de inrichting behoren niet tot één van de categorieën van activiteiten die in de onderdelen C en D van het Besluit m.e.r (oud) zijn aangewezen. Derhalve bestaat geen grond voor het oordeel dat het college ten onrechte niet heeft onderkend dat met betrekking tot één of meer van de aangevraagde activiteiten van de inrichting een mer-plicht dan wel een mer-beoordelingsplicht geldt.

De beroepsgrond faalt.

Algemeen toetsingskader

5. Artikel 8.10, eerste lid, van de Wet milieubeheer bepaalt dat de vergunning slechts in het belang van de bescherming van het milieu kan worden geweigerd. Het tweede lid, aanhef en onder a, bepaalt dat de vergunning in ieder geval wordt geweigerd indien door verlening daarvan niet kan worden bereikt dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast.

Ingevolge artikel 8.11, tweede lid, kan een vergunning in het belang van de bescherming van het milieu onder beperkingen worden verleend. Ingevolge het derde lid worden in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu aan de vergunning de voorschriften verbonden die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk – bij voorkeur bij de bron – te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt er van uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast. Uit artikel 8.11, tweede en derde lid, volgt dat de vergunning moet worden geweigerd indien de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken door het stellen van voorschriften en beperkingen niet kunnen worden voorkomen dan wel niet voldoende kunnen worden beperkt.

Bij de toepassing van de hiervoor genoemde bepalingen komt het college beoordelingsvrijheid toe. *Bodem en grondwater*

6. [appellant sub 1] heeft aangevoerd dat de bij het bestreden besluit verleende vergunning onvoldoende waarborgen biedt tegen verontreiniging van de bodem en het grondwater door met restanten van bestrijdingsmiddelen verontreinigd spoelwater vanuit het in de inrichting aanwezige spoelbassin. De bodem van het spoelbassin is naar hij stelt niet vloestofdicht. Hij stelt dat onvoldoende is onderzocht of in de inrichting de daarvoor in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast. De door het college gehanteerde Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector van 28 februari 2002 (hierna: Handreiking bezinkbassins) acht hij mede gezien de korte afstand van het spoelbassin tot zijn woning in dit geval niet toepasbaar. Een onderzoek naar de nulsituatie mocht zijn inziens verder niet ontbreken.

6.1. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat gezien het daaraan verbonden voorschrift 4.10.1 de vergunning toereikend is om verontreiniging van de bodem en het grondwater tegen te gaan.

6.2. In vergunningvoorschrift 4.10.1 is bepaald dat een spoelbassin voor de opvang van spoelwater dat vrijkomt bij het wassen van in de grond geteelde gewassen in een spoelmachine, moet zijn

ontworpen, aangelegd en worden onderhouden overeenkomstig de richtlijnen in de Handreiking bezinkbassins.

6.3. Uit de stukken komt naar voren dat bloembollen, anders dan waarvan [appellant sub 1] uitgaat, worden gespoeld in een spoelmachine en niet in het spoelbassin. Het afvalwater met tarra, afgespoeld van de bloembollen, wordt via een afvoersysteem afgevoerd naar een spoelbassin met een inhoud van 3.000 m³. Op 29 januari 2004 heeft voorafgaand aan de aanleg van het spoelbassin een nul-situatie bodemonderzoek plaatsgevonden. Begin september 2009 is, zo staat in het bestreden besluit, een monitoringsonderzoek naar de lekverliezen van het spoelbassin verricht.

6.4. De Handreiking bezinkbassins ziet onder meer op het treffen van voorzieningen ter afdichting van de bodem en taluds van bezinkbassins en beoordelingscriteria en methoden voor de keuring van voorzieningen.

In de Handreiking bezinkbassins wordt verwezen naar de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (hierna: de NRB). In de bijlage bij de Regeling aanwijzing BBT-documenten is de NRB aangewezen als stuk waarmee het bevoegd gezag bij de bepaling van de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken rekening houdt. In de NRB wordt gesteld dat voor bepaalde branches of installaties specifieke bodemrisico-beoordelingssystemen zijn ontwikkeld en dat het eindresultaat van deze methoden bruikbaar is binnen de NRB-systematiek. De Handreiking bezinkbassins biedt een dergelijk systeem dat specifiek op de bloembollensector is gericht. Geen aanleiding bestaat voor het oordeel dat het college de Handreiking bezinkbassins in dit geval niet heeft mogen hanteren. De afstand van een spoelbassin tot woningen is voor de toepasbaarheid van de Handreiking bezinkbassins niet van belang.

Nu ingevolge voorschrift 4.10.1 het spoelbassin moet voldoen aan de Handreiking bezinkbassins, worden in zoverre de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken toegepast. Geen grond bestaat voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de vergunning een toereikende bescherming biedt tegen verontreiniging van de bodem en het grondwater.

De beroepsgrond faalt.

Gezondheidsrisico's

7. [appellant sub 1] stelt te vrezen voor gezondheidsrisico's als gevolg van het inademen van stof en verdampte bestrijdingsmiddelen, afkomstig van de inrichting.

7.1. Indien door het in werking zijn van een inrichting risico's voor de volksgezondheid kunnen ontstaan, moeten deze risico's gelet op artikel 1.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wet milieubeheer als gevolg voor het milieu bij de beoordeling van de aanvraag worden betrokken.

7.2. [appellant sub 1] heeft niet aannemelijk gemaakt dat in dit specifieke geval de gezondheidsrisico's van het in werking zijn van de inrichting zodanig zijn dat het college nadere voorschriften aan de vergunning had moeten verbinden dan wel dat de vergunning om die reden had moeten worden geweigerd. De verwijzing door [appellant sub 1] naar een televisiedocumentaire ter onderbouwing van zijn stelling is onvoldoende.

De beroepsgrond faalt.

Onveiligheid

8. [appellant sub 1] betoogt dat het college de vergunning had moeten weigeren vanwege onveilige situaties die ontstaan omdat hij om zijn woning te bereiken het terrein van de inrichting moet passeren. Hij wijst erop dat op het op het terrein van de inrichting gelegen pad naar zijn woning kleine kinderen spelen en zij vrij toegang tot het terrein van de inrichting hebben, hetgeen gevaarlijke situaties oplevert. Zo is het spoelbassin naar hij stelt vier meter diep en is de spoelmachine niet afgeschermd. Voorts wijst [appellant sub 1] erop dat het pad wordt gebruikt voor de aan- en afvoer.

8.1. De beroepsgrond van [appellant sub 1] betreft uitsluitend de veiligheid op het terrein van de inrichting en ziet niet op externe gevolgen van het inwerking zijn van de inrichting. Hetgeen hij ter zake heeft aangevoerd betreft reeds daarom niet het belang van de bescherming van het milieu als bedoeld in artikel 8.10 van de Wet milieubeheer en ziet derhalve niet op de rechtmatigheid van het bestreden besluit.

De beroepsgrond faalt.

Geluid

9. [appellant sub 1] stelt aanzienlijke geluidhinder te vrezen. In de vergunningvoorschriften worden wat betreft de bedrijfsactiviteiten naar zijn stelling ten onrechte vier situaties onderscheiden. De calamiteiten in de oogstperiode en de handelingen betreffende het spoelbassin zijn beschouwd als incidentele bedrijfssituatie, hetgeen [appellant sub 1] onjuist acht. Hij voert aan dat gezien de

duur van de oogstperiode en de frequentie van de hiervoor genoemde activiteiten alle vier onderscheiden bedrijfssituaties tot de representatieve bedrijfssituatie (hierna: rbs) moeten worden gerekend, hetgeen het college ten onrechte niet heeft gedaan.

Verder is de werkelijke geluidbelasting van zijn woning aan de [locatie 2] volgens hem groter dan waarvan in het aan het bestreden besluit ten grondslag gelegde akoestisch rapport wordt uitgegaan. Volgens [appellant sub 1] is in het rapport van een te laag aantal verkeersbewegingen uitgegaan.

Voorts betoogt hij dat het voorgeschreven geluidsschermbelasting onvoldoende effectief is. [appellant sub 1] acht een geluidsschermbelasting van 35 m lang en 5 m hoog op kortere afstand van zijn woning effectiever.

9.1. Het college heeft zich bij het bestreden besluit op het standpunt gesteld dat met de vergunning een toereikende bescherming tegen geluidhinder wordt geboden. Het college acht voor de bloembollenactiviteiten een hogere geluidgrenswaarde voor de nabij de inrichting gelegen woningen, waaronder de tegenover de inrit van de inrichting gelegen woning [locatie 3] en de woning van [appellant sub 1] aan de [locatie 2], toelaatbaar, omdat geluidreducerende bronmaatregelen niet mogelijk zijn en de transportbewegingen die hoge geluidbelastingen veroorzaken en die zich ten hoogste 25 keer per jaar voordoen, geen onderdeel uitmaken van de representatieve bedrijfssituatie. Dit geldt volgens het college ook voor oogstactiviteiten die in bepaalde perioden van het jaar als typerende activiteit voor het agrarisch buitengebied moeten worden beschouwd.

9.2. In voorschrift 2.1.2 van de vergunning is bepaald dat op de in het voorschrift genoemde rekenpunten het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau Lar,LT, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de rbs zoals beschreven in het bij de aanvraag behorende akoestisch rapport 812.970/49.400/RA3 (hierna: het rapport) niet meer mag bedragen dan de in de tabel opgenomen waarden.

Voor de nabij de inrichting gelegen woningen [locatie 3], [locatie 2] en [locatie 4] zijn in het voorschrift per woning voor afzonderlijke gevels afzonderlijke geluidgrenswaarden voorgeschreven.

Voor het rekenpunt 005 A/B [locatie 3] (oostgevel) bedragen deze waarden 41, 42 en 30 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Voor het rekenpunt 004 A/B [locatie 2] (noordwestgevel) bedragen deze waarden 40, 38 en 30 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

In voorschrift 2.1.3 van de vergunning is bepaald dat op de in het voorschrift genoemde rekenpunten het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau Lar,LT, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de regelmatig afwijkende bedrijfssituatie (hierna: rabs) gedurende maximaal 25 etmalen per jaar, zoals beschreven in het rapport niet meer mag bedragen dan de in de tabel opgenomen waarden.

Voor het rekenpunt 005 A/B [locatie 3] (oostgevel) bedragen deze waarden 56, 50 en 30 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Voor het rekenpunt 004 A/B [locatie 2] (noordwestgevel) bedragen deze waarden 48, 42 en 30 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Ingevolge voorschrift 2.1.4. dient door de inrichtinghouder een logboek te worden bijgehouden van de data van de rabs (rooien in dagperiode en oogstperiode), de incidentele bedrijfssituatie I (maximaal 12 maal per jaar rooien en sorteren in de avondperiode) en de incidentele bedrijfssituatie II (maximaal 12 maal per jaar opzetten en ledigen spoelbassin). Op verzoek van de toezichthouder dient inzage gegeven te worden in dit logboek. In deze bedrijfssituaties mogen uitsluitend de werkzaamheden plaatsvinden in de tijden zoals beschreven in het rapport.

In voorschrift 2.1.5 is bepaald dat op de locaties, geduid als F4 en F5 in bijlage F van het rapport geluidsschermen moeten worden gerealiseerd.

Voorschrift 2.1.6 betreft de gedragsregel dat op en van en naar het terrein van de inrichting rustig met een zo laag mogelijk toerental moet worden gereden.

9.3. Het college heeft bij de beoordeling van het geluidaspect de Handreiking industrielaawaai en vergunningverlening (hierna: de Handreiking) tot uitgangspunt genomen.

Paragraaf 5.3 van de Handreiking biedt de mogelijkheid om voor rabs met een beperkte frequentie, maar vaker dan twaalf maal per jaar, met een bestuurlijke afweging een grotere geluidbelasting

toe te staan dan de geluidbelasting die optreedt in de rbs. Daarbij wordt in principe uitgegaan van een frequentie van maximaal ongeveer één dag-, avond- of nachtperiode per week. In paragraaf 5.3 worden als omstandigheden die van belang zijn voor de door het bevoegd gezag te verrichten bestuurlijke afweging genoemd het tijdstip en de duur van de activiteit, de frequentie van voorkomen, de hoogte van het geluidniveau (absoluut en relatief), de noodzaak dan wel onvermijdelijkheid van de betreffende activiteit, de redelijkerwijs te treffen maatregelen en het al dan niet vóórkomen van incidentele bedrijfssituaties.

In paragraaf 5.3 van de Handreiking is voorts vermeld dat een ontheffing kan worden verleend om maximaal twaalf keer per jaar activiteiten uit te voeren die meer geluid veroorzaken dan de geluidgrenzen voor de rbs uit de vergunning. Het gaat dan om bijzondere activiteiten (incidentele bedrijfssituaties: hierna: ibs), welke niet worden gerekend tot de rbs.

9.4. Aan het bestreden besluit ligt het rapport, opgesteld op 26 mei 2011 door Jansen Raadgevend Ingenieursbureau, ten grondslag. In dat rapport, waarnaar in de geluidvoorschriften wordt verwezen, worden vier bedrijfssituaties onderscheiden: te weten de rbs, de rabs en twee incidentele bedrijfssituaties (hierna: ibs I en ibs II).

Tot de rbs behoren de activiteiten van de melkveehouderij en de logies en ontbijt-activiteiten, zo staat in het rapport. De rabs bestaat uit de activiteiten op de rooidagen tijdens de oogstperiode van bloembollen. De oogstperiode begint half september en eindigt half januari. Volgens het rapport wordt in deze periode op ongeveer 25 dagen gerooid, gemiddeld 1 à 2 keer per week. In de dagperiode van 7.00 tot 19.00 uur worden gemiddeld drie ladingen bloembollen per uur afgeleverd op het terrein. Dit behelst maximaal 32 transportbewegingen per dag.

Calamiteiten tijdens de oogstperiode zijn in het rapport beschouwd als de ibs I. Bij calamiteiten zullen ook in de avondperiode van 19.00 tot 22.00 uur bloembollen worden geoogst en verwerkt met de zeef en spoelmachine.

Ibs II omvat het opzetten en ledigen van het spoelbassin.

9.5. De Afdeling stelt vast dat geen van de activiteiten van de bloembollenkwekerij zijn beschouwd als behorend tot de rbs.

De activiteiten van de bloembollenkwekerij vinden volgens het rapport uitsluitend plaats tussen half september en half januari. De door het college als rabs aangemerkte activiteiten houden in dat 25 keer tussen 7.00 uur en 19.00 uur met maximaal 32 vervoersbewegingen bloembollen in de dagperiode naar de inrichting worden gebracht, die daar worden schoongespoeld en gekist. De akoestisch relevante activiteiten zijn volgens het rapport onder meer het rijden met tractoren, het lossen van bloembollen in de grondzeef en het spoelen van de bollen in de spoelmachine. Daarna worden de bloembollen in kisten gedaan en worden de kisten op het buitenterrein of in de opslagloods opgeslagen. Met een heftruck worden ongeveer 100 kisten per dag verplaatst. Op deze dagen zijn de grondzeef en de spoelmachine tussen 7.00 uur en 19.00 uur op het buitenterrein van de inrichting in werking. Daarnaast kunnen volgens de vergunning deze activiteiten bij calamiteiten ook twaalf keer in de avondperiode als ibs I plaatsvinden. Verder wordt het spoelbassin acht keer per jaar opgezet, hetgeen inhoudt dat met behulp van een mobiele kraan het van bloembollen afgespoelde zand in het spoelbassin wordt opgehoopt, waardoor het water eruit kan lopen. Het spoelbassin moet verder ongeveer drie tot vier keer per jaar leeggemaakt, hetgeen door de mobiele kraan wordt gedaan. Het zand wordt met een kiepwagen afgevoerd, zo staat in het rapport. De Afdeling stelt vast dat deze als rabs aangemerkte activiteiten vaker dan éénmaal per week plaatsvinden. De daarbij ingevolge de vergunningvoorschriften toegestane geluidbelasting in de dagperiode bedraagt 56 dB(A) op de woning [locatie 3] (oostgevel) en 48 dB(A) op de woning [locatie 2] (noordwestgevel). Voorts vinden deze bloembollenactiviteiten niet alleen in de dagperiode plaats, maar zijn deze ook twaalf keer bij calamiteiten toegestaan in de avondperiode. Blijkens het rapport bedraagt de daardoor in de avondperiode veroorzaakte geluidbelasting indien de voorgeschreven geluidschermen zijn aangebracht voor het rekenpunt 005 A/B [locatie 3] (oostgevel) 50 dB(A) en voor het rekenpunt 004 A/B [locatie 2] (noordwestgevel) 42 dB(A).

Anders dan het college heeft geoordeeld, zijn de aard en omvang van de activiteiten van de bloembollenkwekerij niet zodanig dat deze activiteiten in hun totaliteit als niet-kenmerkend voor de representatieve bedrijfsvoering van de inrichting moeten worden beschouwd. Het college heeft

gelet op het vorenoverwogene dan ook niet in redelijkheid alle activiteiten van de bloembollenkwekerij kunnen uitzonderen van toetsing aan de voor de rbs geldende geluidgrenswaarden.

9.6. Daarbij komt dat anders dan waarvan het college is uitgegaan de geluidbelasting die wordt veroorzaakt tijdens de als ibs I en ibs II aangemerkte situaties niet wordt begrensd door de vergunningvoorschriften. Weliswaar bevat vergunningvoorschrift 2.1.3 geluidgrenswaarden die gelden in de avond- en nachtperiode, maar dit voorschrift ziet alleen op de in het rapport als rabs aangemerkte werkzaamheden en activiteiten. Dat zijn de activiteiten en werkzaamheden ter zake van bloembollen die worden verricht in de dagperiode. De activiteiten ter zake van bloembollen die als gevolg van calamiteiten in de avondperiode plaatsvinden, zijn aangemerkt als ibs I. Voor de ibs I en II zijn geen waarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau voorgeschreven. Terzake van de ibs I en ook de ibs II is in de vergunning uitsluitend bepaald, in voorschrift 2.1.4, dat de werkzaamheden alleen mogen plaatsvinden in de tijden zoals beschreven in het akoestisch rapport en dat een logboek dient te worden bijgehouden. Voor zover het college ter zitting het standpunt heeft ingenomen dat vergunninghouder zich wat betreft de activiteiten in de ibs I en de ibs II dient te houden aan de in tabel 5 respectievelijk tabel 6 van het rapport opgenomen waarden, wordt overwogen dat de toepasselijkheid van die waarden in het besluit noch in de daarbij verleende vergunning is voorgeschreven, terwijl dat wat betreft de in tabel 3 en 4 opgenomen waarden voor de rbs en rabs door opneming van die waarden in de voorschriften 2.1.2 en 2.1.3 wel is gedaan. De omstandigheid dat in het bestreden besluit is bepaald dat het rapport onderdeel uitmaakt van de vergunning is onvoldoende om de naleving van genoemde waarden te kunnen afdwingen. De gestelde omstandigheid dat in de considerans van het besluit ervan is uitgegaan, wat daar overigens ook van zij, dat in de ibs I en de ibs II kan worden voldaan aan voor de rbs voorgeschreven waarden, maakt dit niet anders. Overigens zouden, indien in de ibs I en de ibs II wordt voldaan aan de waarden geldend voor de rbs, de desbetreffende activiteiten ten onrechte van de rbs zijn uitgezonderd. De beroepsgrond slaagt.

9.7. [appellant sub 2] heeft aangevoerd dat het college zonder overleg met hem in voorschrift 2.1.5 heeft opgenomen dat een geluidscherm tus-

sen zijn bedrijfsgebouwen en de woning van [appellant sub 1] moet worden opgericht. In het akoestisch rapport staat vermeld dat een geluidscherm van ongeveer 30 m lang en van 4 m hoog op de locatie, aangeduid in figuur F5 in bijlage F, noodzakelijk is om aan de geluidgrenswaarden te voldoen. Onweersproken is de stelling van het college dat [appellant sub 2] reeds voordat het ontwerpbesluit tot vergunningverlening was gepubliceerd, bekend was met het akoestisch rapport. [appellant sub 2] heeft niet gesteld dat het mogelijk is om met andere maatregelen aan de geluidgrenswaarden te voldoen. Gezien het vorenoverwogene bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat het college niet zonder overleg en niet in redelijkheid de vereiste geluidreducerende maatregelen heeft kunnen voorschrijven.

De beroepsgrond faalt.

Slotoverwegingen

10. Het beroep van [appellant sub 1] is gelet op hetgeen is overwogen onder 9.5. en 9.6. gegrond. Aan de betogen van [appellant sub 1] betreffende de naleving van de geluidgrenswaarden wordt niet toegekomen. Aangezien het aspect geluidhinder bepalend is voor het antwoord op de vraag of de gevraagde vergunning kan worden verleend, dient het bestreden besluit in zijn geheel te worden vernietigd. Het beroep van [appellant sub 2] is ongegrond.

11. Het college dient ten aanzien van [appellant sub 1] op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld. Voor een proceskostenveroordeling ten aanzien van [appellant sub 2] bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het beroep van [appellant sub 1] gegrond;

II. vernietigt het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Sint-Michielsgestel van 29 november 2011;

III. verklaart het beroep van [appellant sub 2] ongegrond;

(red.)

NOOT

In deze uitspraak gaat de Afdeling bestuursrecht-spraak ervan uit dat het Besluit m.e.r. 1994, zoals dat luidde vóór 1 april 2011 (hierna: het Besluit m.e.r. oud) op deze zaak van toepassing is. Dit geschiedt overigens zonder de toepasselijke overgangsrechtelijke bepalingen te noemen, maar de uitspraak is in lijn met eerdere jurisprudentie over de reikwijdte van het hier relevante overgangsrecht en in het bijzonder artikel IV, aanhef en sub 2, van het besluit dat leidde tot de wijziging van 1 april 2011 (Staatsblad 2011, 102). Ingevolge artikel IV, aanhef en sub 2 blijft het oude recht van toepassing, indien vóór 1 april 2011 een aanvraag als bedoeld in artikel 7.28 Wet milieubeheer voor een besluit bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport (MER) dient te worden gemaakt, is ingediend. Deze bepaling is mijns inziens niet geheel eenduidig, want het zou ook zo kunnen worden uitgelegd dat het overgangsrecht alleen van toepassing is, indien er voor het aangevraagde besluit een project-m.e.r.-plicht bestaat op grond van het Besluit m.e.r. zoals dat geldt na 1 april 2011. De Afdeling is evenwel niet tot een dergelijke uitleg van deze bepaling overgegaan. Zij vat deze bepaling zo op dat deze ziet op situaties waarin op grond van het Besluit m.e.r. oud een project-(voorheen besluit)-m.e.r.-plicht bestond. Dat brengt mee dat wanneer een aanvraag voor 1 april 2011 is ingediend en op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. voor het desbetreffende besluit een project-m.e.r.-(beoordelings)plicht is gaan gelden, deze alsnog zou moeten worden geëffectueerd. De Afdeling heeft deze consequentie niet in overeenstemming met de bedoeling van de wetgever geacht. Zij heeft geoordeeld dat in die situatie het Besluit m.e.r. oud het toepasselijk recht vormt. Ik wijs op de uitspraken Vz. ABRvS 27 oktober 2011, nr. 201107379/2/H4, ABRvS 14 november 2012, nr. 201105329/1/A4, «JM» 2013/9, m.nt. Hoevenaars, ABRvS 6 februari 2013, nr. 201107379/1/A4, «JM» 2013/45, m.nt. Hoevenaars en ABRvS 3 april 2013, nr. 201110253/1/A4. Zie over de overgangsrechtelijke perikelen de annotatie van M.A.A. Soppe bij ABRS 9 januari 2013, nr. 201108126/1/R2 in AB 2013, 96. Gelet op genoemde jurisprudentie komt het er op neer dat als een aanvraag om een Wm-vergunning voor 1 april 2011 is inge-

diend, het Besluit m.e.r. oud van toepassing is. Navraag bij de gemeente St. Michielsgestel leert dat de aanvraag in het najaar van 2008 was ingediend en betrekking had op 260 melkkoeien, 25 stuks jongvee en de teelt van liliëbollen (ongeveer 20-25 hectare). Op het besluit op deze aanvraag is dan ook terecht het Besluit m.e.r. oud van toepassing.

Mij valt overigens op dat wel de standaardoverweging ten aanzien van de toepasselijkheid van de Wabo wordt gehanteerd (r.o. 1). Dit zou nog de vraag kunnen opwerpen hoe de verschillende overgangsrechtelijke bepalingen zich tot elkaar verhouden. De aanvraag was ook onder het recht van voor de Wabo gedaan (ingediend voor 1 oktober 2010). Artikel 1.2 Invoeringswet Wabo verklaart dan het recht onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Wabo van toepassing. Het voert mogelijk te ver, maar men zou zich wellicht kunnen afvragen of onder toepasselijk 'recht' in artikel 1.2, tweede lid, Invoeringswet Wabo ook het Europese recht moet worden verstaan dat, naar is gebleken, onjuist in Nederlands recht was omgezet.

Hoe het ook zij, de Afdeling besteedt hieraan geen aandacht en komt tot de conclusie dat de activiteiten van de inrichting niet behoren tot één van de categorieën van activiteiten die in de onderdelen C en D van het Besluit m.e.r. oud zijn aangewezen. De vraag is of dit een terechte conclusie is. In de categorieën C11.4 en D11.5 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. oud was de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bloembollenteeltgebied opgenomen. In zoverre was één van de activiteiten (de teelt van liliëbollen) dus wel als activiteitscategorie in het Besluit m.e.r. oud opgenomen. Wel staat vast dat de drempelwaarden (oppervlakte van 100 hectare of meer bij C 11.4 en oppervlakte van 50 hectare of meer bij D 11.5) niet werden overschreden. Op basis van het Besluit m.e.r. bestond er dan ook geen m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht voor de aangevraagde bloembollenteelt (zie ook NvT, *Stb.* 2011, 102, p. 51). Ook was er geen noodzaak tot het verrichten van een zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling, nu er geen sprake was van een project dat valt onder de reikwijdte van bijlage I of bijlage II van de m.e.r.-richtlijn.

In de categorieën C14 en D14 van de bijlage van het toentertijd geldende Besluit m.e.r. was slechts de oprichting, wijziging of uitbreiding

van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens als m.e.r.-(beoordelings)plichtig aangewezen. In zoverre is de conclusie van de Afdeling, die erop neerkomt dat het houden van rundvee niet als activiteiten-categorie in het Besluit m.e.r. oud is aangewezen, juist. Echter, deze conclusie hoeft niet perse te betekenen dat nooit aan een m.e.r.-(beoordelings)plicht wordt toegekomen. Dit kan worden afgeleid uit de Afdelingsuitspraak van 27 juni 2011, nr. 201007705/1/M2, «JM» 2011/95, m.nt. Van Velsen over een Wm-vergunning voor een geiten- en zoogveehouderij te Ambt Delden. Uit die uitspraak volgt dat het Besluit m.e.r. oud voor wat betreft de categorieën C14 en D14 in strijd was met de M.e.r.-richtlijn. In deze uitspraak overweegt de Afdeling dat bij de wijziging van de M.e.r.-richtlijn in 1997 de tot dan in bijlage II, onder 1e en onder 1f, genoemde "bedrijven met stalruimte voor pluimvee en varkens" zijn vervangen door "intensieve veeteeltbedrijven". Van belang is dat de Europese Commissie in haar rapport "interpretation of definitions of certain project categories of annex I and II of the EIA Directive" van 2008 (kenmerk 2008-022) ingaat op de interpretatie hiervan. Het geeft aan dat het niet de bedoeling is geweest de reikwijdte van die projecten te beperken tot het houden van pluimvee en varkens.

Het feit dat in bijlage II van de M.e.r.-richtlijn ook andere bedrijven dan pluimvee- of varkenshouderijen onder het begrip "intensieve veeteeltbedrijven" worden begrepen, vormde de aanleiding om in categorie D14 van het nieuwe Besluit m.e.r. voor een andere categorieomschrijving te kiezen. Thans wordt gesproken over "de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren". Een van de drempelwaarden genoemd in de huidige categorie D14 is 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan twee jaar (Rav cat. A.1 en A.2). Zou het nieuwe Besluit m.e.r. op deze zaak van toepassing zijn geweest, dan had voor de inrichting een formele m.e.r.-beoordelingsplicht gegolden. Dat de Afdeling in deze zaak niet in navolging van haar uitspraak van 27 juni 2011 heeft geoordeeld dat een m.e.r.-beoordelingsplicht aan de orde kan zijn, zal waarschijnlijk afhangen van de aangevoerde beroepsgronden. Het is denkbaar dat de appelland in zijn beroepsgronden niet op de M.e.r.-richtlijn heeft gewezen. Toch wil ik (adviseurs van) bevoegde

gezagsinstanties erop wijzen dat, aangezien het Besluit m.e.r. de afgelopen jaren meermalen is gewijzigd, goed na te gaan welk recht nou eigenlijk van toepassing is. Uit deze uitspraak blijkt immers ook zonneklaar dat de beroepsgrond betreffende het MER geen betrekking heeft op voor de toepassing van artikel 6:13 Algemene wet bestuursrecht te onderscheiden besluitonderdelen. Reeds daarom staat deze bepaling er niet aan in de weg dat deze grond eerst in beroep wordt aangevoerd. Met andere woorden, op een laat moment in de beroepsprocedure kan het bevoegd gezag met een beroepsgrond over m.e.r. geconfronteerd worden.

S.M. van Velsen